

Csodák a Szívben.

„Megtudhatják-e a sötétségben a te csodáidat és igazságodat a feledékenység földjén?” 88. Zsolt. 15. vers.

Tele van csodával a földi lét. Mindennap megújulnak, felújulnak a csodák, de a szemünk olyan mint a sötétség, — nem látja a csodát. Pedig tele van csodákkal a földi élet mindenki számára . . . szép, bűbájos, szent csodákkal, amelyek megújulnak mindennap értünk, hogy világító lámpafény legyenek abban a sötétségben, amelyben mindig csak a magunk csodanélküli, gépszerű haszontalan dolgait végezzük.

Mi csak magunkat látjuk fontosnak . . . és régen a feledés kútjába zuhant az az élő szent vödör, amellyel friss vizet huzott életünk szomjuságának az Isten szent keze. Ki emlékszik ma Jézusra, Istenre? . . . Isten egy elfelejtett régiség, — aki hajdan, — mint mondják, — csodákat tett, de ma már nem tesz csodát, — sőt, hogy réges-régen is történt-e az Isten által csoda . . . arról inkább csak mesék szólnak, nem történelmi okmányok.

Csodák ma nincsenek, nem is voltak soha, — így intézi el a kérdést a mai ember, anélkül, hogy komolyan és felelősséggel mondana ítéletet a csodáról. Hiszen ha Isten csodát tehetne, vagy akarna tenni, akkor ma kellene csodákat tenni, most, amikor mindenki csodákat vár . . .

Hiszen ha Isten részt venne életünkben, mégsem engedné meg annak a szenvedés-tengernek a szívünkre zudulását, amelyből föbb van utcáikon majdnem, mint ember . . . Isten elhagyott bennünket és azóta utcáinkat: Szenvadás utcának . . . Bánat utcának, Szomorúság térnek hívják . . . rokonunk az Elhagyatottság . . . barátunk az Egyedüllét . . . csodák soha nem is voltak . . . így jajdul fel szívünk panasza gyakran ajkainkon. — Elgondolkozom . . . és lassan világosság gyul a szememben, lelkemben és mégis azt mondom, hogy az élet tele van szép csodákkal, vigasztaló szent csodákkal, amelyek minden-

nap megújulnak . . . csak szem kell hozzá, hogy meglássa és sziv, hogy megértse . . .

*

Isten és a csoda összetartoznak. Egymáséi ők. A csoda, mindig valami rendkívüli, nem emberi tény. Amit az ember nem tud megtenni, az a csoda. A csoda: Isten jelenléte . . . egy emberfeletti erő, szép és elbűvölő megjelenése. Váratlan segítség, amelyre nem gondoltunk . . . A csoda: Isten tette. És az Isten: egy szent csoda maga. Az Isten egy mindig, minden órában jelentkező csoda . . . csak azért nem tűnik fel, mert megszoktuk és gondolkodás nélkül elfogadjuk, — mindennap. Isten munkája mindig egy csoda . . .

Mi emberek, hasonlítuk a selyemhernyóhoz. Csak a selyembogárhoz és nem a lepkéhez. Falánk éhséggel, mohósággal harapja, habzsolja, fogyasztja az eperfa levelét. De az eperfalevél, — az is csoda. Az Isten teremtő képességének egy szép csodája . . . tele van selyemmel . . . az eperfalevél, amely többi hozzá hasonló levél-rokonai közül egyedül alkalmas arra, hogy selyemmé alakuljon . . . az eperfa levél egy színes, szép csodája Istennek, — és a millió sok eperfa levél, millió csodája Istennek. A legnagyobb feltalálók közül ki tudna egy eperfa levelet összerakni?! . . .

De a selyemhernyó maga is egy valóságos csoda. A pete, az a parányi, gombostüfej nagyságu petécske, amelyben ott szunnyad láthatatlanul, nemcsak a későbbi lepke, hanem benne van szemnek nem láthatóan a gubója is, a finom és gyöngéd selyemszállal . . . minden apró kis petécske egy nagy selyemraktár . . . csoda . . . nagy csodák egy parányban . . .

Mi csak a könyörtelen habzsolást tudjuk . . . mint a selyem hernyó; mi csak pusztítani tudjuk, mohó éhséggel csak felfalni tudjuk az életnek csodáit . . . a kenyér csodát . . . a napfény csodát . . . a lélek csodát, a szeretetet . . . Ki látta már be, hogy maga az élet is egy nagy csoda. Nemcsak a testünk pontosan összerakott gépje és ennek a gépnek csodás motorja: a sziv . . . hanem a szivnek az a láthatatlan motorja, ami a szivet mozgásban tartja, a Lélek . . . ki gondol csak egyszer is egy évben arra, hogy az életünk is egy szent csoda, amit ember teremteni nem tud . . . csak élvezni az élet-csodát . . .

Majdnem minden: csoda ezen a világon. Kicsinyben, nagyban csodák ujulnak meg előttünk. Isten csodái, mert Isten munkálkodik, fáradozik bennünk, körülöttünk . . . amit nem az ember hajt végre, vagy teremt a világon az mind az Istené . . . Még az ember is Istennek egyik csodája.

De nem ezek a nagy csodák mégsem . . . a legnagyobbak azok, amelyeket az ember szívében hajt végre az Isten. Nagy csoda a nap,

ez a mindennap feljáró égi lámpas, de még nagyobb csodája Istennek az, ha a fény gyulad ki, — nem az égen . . . hanem egy embernek szívében, ahol sötétség volt eddig. A szívnek csodái a legnagyobb és legszebb csodái Istennek . . . a legszebbek, mert jósággá változtatják a rosszaságot . . . meleggé a hidegséget . . . szájalommá a kegyeflenséget . . . és irgalommá enyhítik a szivtelenséget . . . A szívcsodák a legfenségesebb, élő csodák a földön . . .

*

A szív is egy csodás teremtség . . . a szív kizárólag az Isten eszköze, azért olyan finom és érzékeny műszer bennünk a szív. Egy égi ezüst óra a szív, amelyen Isten az életünk idejét méri . . . Síralomház a szív, amelyben legtöbbször az öröm várja a halálát . . . Sokszor bölcső a szív, melyben a Boldogság ring. A mi gyermekünk . . . de rendesen egy napos korában meghal, — és ilyenkor a szívből koporsó lesz . . .

Sokszor örömház a szív, amelyben féktelen és duhaj kedvvel mulat az Élet . . . de utána rendesen összeomlik, rommá lesz a szív, ahova csak koldulni jár az Élet . . .

A szív, a legnagyobb csoda . . . Alig akkora mint egy pohár, de a bánatból, — Istenem, — mennyi belefér ! . . . Milyen kis darab részünk a szív és milyen nagy világ az mégis, milyen sokáig lehet menni egy szívben . . .

Milyen egyszínű, piros . . . és mégis, milyen sok, kimondhatatlan szépségnek színei ragyognak benne, egy szívben . . . ami szép alkotás, szép építmény, szobor vagy kép, szép irás, a jó szó . . . ami a színe az életnek, az mind a szívből nyílt fel a földre . . . ott volt a szívben . . . és ki tudja, még mi minden van elrejtve benne ? . . .

A szív a fővárosa a testünk országának, ahol a király lakik : a Lélek. — A szívünk az Isten trónpalotája. A legszebb csodái itt történnek Istennek, mert itt a szívében változik át lélekké, Isten jó fiává, itt változik át boldog lélekké a szenvedő ember. A szívében Isten az uralkodó király a szívünkben. Figyeld meg csak testvér, hogy uralkodik benne és hogyan cseréli ki az érzéseidet folyton szebbre, — boldogabbra.

Isten, amikor egy új érzést . . . jóságot, türelmet, erőt, akaratot . . . szebbet a réginél, akar elhelyezni a szívünkben, — előbb kiveszi a régi érzést a helyéről. — Valami nagy csapás, szenvedés érkezik ilyenkor szívünkhöz és ez kiemeli a régi rossz érzést helyéről . . . a fájdalom pedig feltörli, tisztára mossa könnyeinkkel szívünkben a helyét a régi érzésnek . . . és a tiszta szívpalotába a Szeretetnek egy új képét, egy új szobrát helyezi el jó Istenünk keze. — Az ember szomorubb lesz, — de tisztább. Bánatosabb, — de melegebb szívü . . .

Milyen keservesen értjük meg abban a sötétségben, amelyben mi a földön élünk, — Istennek ezt a jóságos csodáját . .

*

Mindig újra születünk. Nemcsak olyankor, amikor a lelkünk egy új földi életre indul egy új testben, mint Keresztelő János is, aki Jézus szavai szerint egy pár száz évvel ezelőtt Ilyés próféta alakjában járt a földön . . . nemcsak így születünk újra, de egy földi élet ideje alatt is sokszor ujjíteremt bennünket Isten a, — szivünkben. Mindig szépíti lelkünket. Valami szép tavasz számára készíti . . . nyilasztja bennünk azt a szivvirágot, amely mindig boldogságra vágyik . . . És milyen csodálatos egy virág a sziv . . . a szenvedéstől nyílik, virágozik . . . aki nem szenvedett, ne irigyeljétek . . . olyan rózsabimbó az, amely kinyílás előtt, bimbó korában hervad el. A szenvedés a sziv virágjának a szíromlevele . . . a szenvedés a lélek ereje, a lélek jósága . . . Amennyit szenvedtél, csak annyi az erőd, annyi a szépséged, annyi a szived jósága . . .

Egy gazdag kereskedő . . . még abban az időben, amikor a mai gépek még sehol sem voltak és a hajókat is emberi kéz hajtotta a tengeren . . . rabok, gályarabok . . . eladott, elfogott, vagy elrabolt emberek . . . abban a régi korban egy görög kereskedő házat nagy bánat érte. Egyetlen kis fiacskáját elrabolták . . . az egyetlent. Akkor az ilyen elrabolt gyermeket eladták. A kereskedő fia is így járt. Eladták apró szolgának. Ruháját lehúzták róla, — nem hagytak semmit nála, csak egy parányi ébenfa keresztet, ami a nyakára volt fűzve. Apja keresztény volt, de ez a kereszténység inkább csak külsőleg volt az. A szívében még nem volt keresztény . . . A gyermek valami értetlennel kétségbeeséssel ragaszkodott a kicsike kereszthez. A rablók a végén is a láncát elvették a keresztnek, magát az ébenfa keresztet meghagyták. A rab fiu pedig egy kis zsinórral nyakába kötötte . . .

Anyja behalt . . . megszakadt a szíve a drága kis fia utáni vágyakozásban . . . Apja is siratta nagyon, de aztán tovább kereskedett. Hajói a világtengereken jártak . . . hajói, amelyeken elrabolt és eladott emberek, — gályarabok, — húzták a nehéz evezőket. Sokszor nézte részvétlen szívvvel, az állati munkára bilincselt rabok irtóztató kinját . . . száz meg száz rab egy hajón. Szíve meg sem rezdült, amikor az ügyelő szíjjkorbácsa véresre harapta a szegény, üvöltő rabok hátát. — Valami nagy szívtelenség volt ez a hajózás . . .

Egyszer az egyik hajóján, amelyen épen a kereskedő is utazott, megverték egy fiatal rabot. Ugy megverték, hogy összeesett. Haladoklik . . . állapította meg a korbácskezelő . . . oldjátok fel bilincseit a padtól . . . Markos szolgák felvitték a fedélzetre, hogy a tengerbe dobják, mint, — használhatatlant . . .

Odafent, épen a fedélzeten sétál közönyös szívvvel a gálya gazdája, a kereskedő... Csak épen odanéz, megszokta már szeme is, szive is az ilyen látványt... csak épen odanéz... és egyszerre elsápad, felordít: tegyétek le!... Vérpiros szemekkel ugrik a felügyelőhöz, kikapja annak kezéből a korbácsot és végigvág az arcán... te állat... hörögi... aztán odaesik a haldokló mellé... haldokló rab mellén egy ébenfa kereszt... ő vette azt neki valamikor, régen...

Fiam... édes fiam... csókolja, ébreszti... de a halott fiu nem felel már neki...

Másnap partot értek. — Hogy mi történt addig az ember szívében... csak az Isten tudja. — Eladta hajóit a kereskedő, — de a rabok nélkül... ti, — szabadok vagytok, — mondta. — Elmehettek — ti is — haza. — Szólt és elfutotta a könny a két szemét. A kereskedőét. És a rabokét... Szabadok vagytok és... haza indulhattok, — élve. Én is hazaviszem a fiamat, — halva...

Sirt a szive a kereskedőnek, zokogott... de bent a szív mélyében a lélek ujjongott, mert megszületett, — a jó lélek. A Lélek, az Isten parancsolt attól kezdve a szívében. Most már igazán keresztényé lett... most bátran meghalhat. Az új, jó szívével indulhat a Mennybe... Isten nem utasítja ki és ott újra ölelheti, — és ölelni fogja fiát. Csodát tett az Isten a szívében...

*

Földi szenvedéssel megmentett egy lelket. Mert bár elvesztette holtan megtalált fiát... de jóságossá változtatta érzéketlen szívét a Fájdalom. — Ha hamarabb, magától változott volna át, — előbb találta volna meg fiát... élve.

Kegyetlen igazságnak látszik ez! — Ki értheti meg ezt a fájdalmas jóságát Istennek itt a feledékenység földjén... ahol hamar elfelejtjük és mindig elfelejtjük... hogy csak mulandó hazánk ez a föld és égbe készülünk... a lélek-világába... Ki érti meg a szenvedések nagy jóságát és igazságát?... Hogy a szenvedések nem büntetni akarnak, Isten nem olyan, mint az ember, nem kegyetlen... a szenvedések csak azért járnak a házunkhoz, a szívünkhöz, hogy szépítsék azt...

Ti emberek igazságosnak tartjátok, hogy megöltök engem, — így vádol bennünket az élőfa, — hogy feldaraboltok és forró tűzre doboltok s amíg én a világ legpokolibb kinjait szenvedem, ti mosolygó arccal melegedtek szenvedéseim tűzénél... ezzel vádol a fa bennünket és mi igazságnak tartjuk ezt mégis, mert a fa tűznek született... így mondjuk.

Igaz, de az is igaz, hogy az ember léleknek született, jóságnak született, Isten jó fiának. De igaz az is, hogy az ember még nem

lélek, még nem a Jóság fia... még nem jó sziv... Itt segít a csoda. Istennek legnagyobb csodája: a szenvedés, amely jót tesz az emberrel... A fájdalom csodája: a jó sziv...

Most látjuk ezen a sötét földön is a Te csodáidat és megértjük igazságodat, hogy még a fájdalom árán is megmented lelkünket az örök, boldog életnek... De látjuk minden csodáid közül a legnagyobbat, a legnagyobb jószágodat, hogy a lelkünk fájdalom nélküli megmentésére elküldötted a Te áldott Fiadat... Jézust... hogy aki utána megyen, annak fájdalom nélkül is jó szive legyen... boldogsága legyen az örök életben. Áldott légy Istenünk ezért az irgalomcsodáért. Ez a Szeretet csodája, hogy szenvedés nélkül is jók lehetünk, megszépülhet lelkünk az örök életre, — ha Krisztust követjük... Ez a legszebb és legnagyobb csoda. A legnagyobb csodája Istennek: a Szeretet...

Sziromlevelek.

„Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szivedet, mert abból indul ki minden élet.“
Példabeszédek, 4. rész, 23. vers.

Sziv! Hányszor ejtették ki a nevedet sirva emberajkak?... Milyen sokszor szeretnénk, ha nem volna szivünk! Sokszor jó volna kivenni a helyéről a szivünket, hogy ne érezzük fájdalmát... és csak akkor tenni vissza a helyére, amikor elszálltak a bánat madarai...

Sziv, — te csodás és különös hegedü, mily sokszor megszólalsz, amikor mi nem játszunk rajtad, olyankor is... és idegen, láthatatlan kezek ujjainak érintésére olyan melódiákat zokogsz lelkünkbe, amelyek fájdalmasabbak minden ütésnél, mely véres csíkot hasítana testünkön...

Sziv, — te parányi csodás orgonája mennyei hangoknak, hányszor bugnak fel benned egész világokon átzengető zsoltárok égi hangjai...

Sziv, te ezüst hárfa, hányszor izen Isten ajka, titkon, halkán, — titkot, — hurjaidnak meleg hangján...

Sziv, — te emberszivünk, mond, miből alkotott a Teremtő keze?... Napfény ragyogását keverte könnyekkel... felhőtlen kék égnek mosolyát gyurta össze a Sátán kárhuzatos kacajával?... Az éjjel sötéttségét, vakságát vegyítette a hajnali fény biborához?... miből formált téged, — embersziv, — az Alkotó Isten keze, hogy belőled indul ki minden élet... minden jó és minden rossz...

Te, embersziv, te vagy a forrása mindennek ami áldott ezen a világon... és annak is, amit ezerszer megátkoztak, amióta megvan, ezen a világon!...

Miből teremthetett téged a Teremtő, — emberek szive, — hogy benned születnek meg az álmok, benned álmodják meg művész lelkek képeiket... ihletett lelkek a legszebb imádságaikat... benned álmodja meg szerelmét kis gyermekéhez az édes anya... benned születnek meg az igaz barátságok... a jóságok... a szives tettek, a kedves szavak... mind-mind benned születnek, te áldott embersziv...

És mégis, — borzasztó, hogyan is lehet az, — benned foganak meg a gyilkosságok, benned születnek meg az átkok, a gonoszságok, belőled robbannak ki a háborúk sárgafogu rémei és belőled indulnak világgá, te kicsiny sziv nagy gyűlöletek és harag-viharok...

Te vagy a forrása, minden szenvedésnek, téged okolunk a fájdalomért... téged kárhoztatunk, mikor valami nagy bánat súlyos hegye alatt meg akarsz szakadni... szivünk, — miből teremthetett, miből formálhatott a jó Isten keze, hogy jó vagy és rossz vagy egy személyben... hogy könnyekre fakadsz egy gyermek sirásán és rut Mefisztóként tudsz kacagni emberek fájdalmán?!... Miért vagy te mégis a legdrágább, féltettebb mindennél... miért kell őrizni oly nagyon téged, — óh embersziv...

*

Sziv. Te indultál el először a földre és te hagyod el utoljára, mint a hajóskapitány a sülyedő hajót, — a földet...

Mikor csak még pihegett az életünk és nem volt még a kezünk sem a fejünk, mikor még nem alakult ki a testünk, de te megdobbantál először, — ezzel a dobbanással beléptünk az életbe... még sehol sem voltunk, — csak a szivünk mozdult meg, de az a mozdulás, az már az élet volt...

És a legvégén is, legutoljára, amikor nem tudja fenntartani fejünket az erőnk, csak az ágy párnája... és a feledés keze kiszedegeti agyvelőnk szobáiból az emlék képeket... felmondja a munkát az értelmünk, amikor majd kezünk lehullottan fekszik, mint egy levágott fadarab... az utolsó órában, már csak szivünk dobog, de a dobogása élet. — Amíg a szived él, az életé vagy te is... A szived első dobbanása már élet, — és a szived utolsó dobbanása, még élet...

*

Olyan a sziv, mint egy kődarab. Egy szegletes, csiszolatlan, érdes kő a hegyi patakban. A patak vize elindítja, legurítja; ütődik, verődik, törődik kopik, simára csiszolódik a kődarab... amíg a hegyről a völgybe ér. Utközben mennyi mindennel találkozik a kő... kövekkel találkozik, más kövekkel, a patak medrében, akikről azt hiszi, hogy jóbarátok... de mennyit csalódik Istenem, — mert azok hozzáütődnek, tépik s nemsokára érzi, hogy hegyesek és élesek és ütők, — mint ő maga, olyanok, — kemények, — kövek. Nem szivek... Míg aztán sok szenvedés után szép sima kő lesz belőle, amilyent a patakban sokat láttok... bársonyos sima, mint egy, — sziv...

Mennyit ütődik egy embersziv is, földi vándorútján... Találkozik más szivekkel, emberszivekkel és azt hiszi a szivünk, hogy azok is szivek, — pedig kövek... Összeütődik rosszakaratu szivekkel és lesz

belőle szenvedő szív... találkozik a Bánattal, összeölelkeznek a szívünk és a Bánat és lesz: könnyező szív... találkozik néha a Jóssággal és elvegyül vele... így lesz: jó szív... álmok karjába dől néha szívünk, — álmodozó szív lesz s felébred belőle egy szürke reggelen és lesz csalódott szív...

Mennyit is ütődik egy emberszív... fájdalmával folyton keres valakit, aki megvigasztalja... aki megkönnyitené sorsát... mindig csalódva tántorog, sokszor egy földi életen át egyik embertől a másik emberig... mindig csalódik... amíg egyszer aztán megtörve, kifosztva, szegényen, megverten, könnyesen találkozik egyszer az Isten fiával... valamelyik templomban... vagy egy bibliában... egy rajta könyörülő tetteiben... egy jó szóban... találkozik Jézussal, aki minden ember-szívet megsimogat, szeret... és lesz megbékélt szív... ragyogó, jószágos, érző, meleg szív... szeretni tudó szív... Istent imádó szív... tiszta szív... boldog szív...

*

Különös és csodálatos központ a szív. Telefon központ. Mintha a Mindenségből, az egész nagy világból láthatatlan villamos drótok volnának a szívünkhöz huzva... A szívünkön sokszor sejtelmek vándormadarai huznak át mélyen... és a sejtelmek hullámain titkos híradások, üzenetek érkeznek életünkbe...

A szív előre remeg sokszor már akkor, amikor a kéz gondtalanul pihen... a szem nem lát még sehol veszedelmet, de a szív már érzi a szomorúságot, vagy az örömet... a szerencsétlenséget vagy a szerencsét, amely messziről elindult hozzánk, felénk... pillanatok alatt bejár világokat a szív...

Mindenkivel megtörténhetik, hogy amint egy alkonyati délután, vagy este nyugodtan, derüsen ülünk... hirtelen mint a nyári záporosó, nyugtalan hangulat feszültsége csap le ránk és hirtelen, váratlanul, minden bejelentés nélkül gyorsabban kezd dobogni a szívünk... Pedig nem történt semmi rendkívüli és mi sem gondolunk semmi veszélyesre...

Hol járt, milyen világban... merre járt a szívünk... milyen tájakon kóborolt egy pillanat alatt?... ki tudja. — Elmult, előző életeink valamelyik városában, vagy jövődönk nem ismert helyein... és mit láthatott ott, amitől megrémült?... Semmit sem árul el abból a szívünk. Nem mondja meg hol volt, mit látott csak remeg és nyugtalanul ver egy ideig... aztán lecsillapodik.

*

Miért is van szive az embernek?... Mire való a szív? — Ez a lélekhárfa, amelyen visszhangot kap minden fájdalom s kegyetlen ujjá tépni kezdi a hárfa sok hurját és sirni kezd a szívünk, szomorú énekekre nyílik fel az ajka...

Miért is van szive az embernek? ... Mire való a sziv? ... Valami szomorú szüret arany pohara a szivünk, amelybe összegyűl minden bánat-szőlőnek keserű leve... minden csalódás fellegének hulló könnyesője...

Aranypohár a sziv, amelyben boldog vágyaink édes mustja forr, — de amelyből sohasem lesz bor. A végén, — mint a Názáreti Jézusé, — keserű lesz a pohár...

Ezüsthárfa a sziv, amely mindig sirat valamit, — valakit. Szép álmot, amely nem vált valóra... tündéri tervet, amit sorsunk nem engedett szines testté himezni... Ezüsthárfa a sziv, amely mindig sirat valamit... A gazdagságot, amellyel sohasem találkoztunk... a gondtalanságot, amely, ahol meglátott elkerült... az ifjuságunkat, mely mint a hajnali rétek fehér ködvilága szétfoslott... az édes anyánkat, aki temetőbe költözött...

Ki tudja, kinek kit sirat, mit sirat a szive... csak zeng az ezüsthárfa busan, bánatosan, míg egyszer nagyot üt rajta valami fájdalom... és felsikolt, vagy felsóhajt... s elhal az ének... pattan a hur...

Miért is van szive az embernek?...

*

Miért is adott az Ur szivet az embernek?... Ne kérdezd ezt soha átkozódva!... Hiszen ha nem lenne szived és érzésed, ha nem lenne szived csak értelmed, hogyan éreznéd meg testvér, hogy szeret gyermeked, mikor hozzád bujik, mint madár az ághoz, hogy ringassa meg... virág a szellőhöz, hogy simogassa meg szőke, barna fürtű, bodros kis fejét?...

Ha szived nem volna, ugyan ki tudná-e mondani ezt a szót: szeretlek... meg tudná-e látni, milyen alázatos a fa ivben hajló ága, amellyel gyümölcsöt kínál ajkaidnak?... Tudná-e testvérem, hogy milyen szép az ég, amikor tiszta kék és milyen jó a nap ölelő sugara, simogató karja... ha nem volna szived?...

Tudná-e, hogy bármilyen koldusan, — mégis milyen öröm élni, mesélni, regélni, álmodni, nevetni s milyen nagy boldogság néha-néha sirni, — aztán mosolyogni...

Tudná-e tűz mellett órák hosszat ülni s hallgatni lelkednek csendesen beszélő, szerelmes beszédjét a lánggal, a tüzzel, — ha nem volna szived?...

Tudná-e, hogy miért hajszolod magadat a pénzért, kenyérért s hogy mekkora gyönyör azt a keservesen keresett kenyeret kis lányod bársonyos kis kezébe adni, — ha nem volna szived?...

Vakon és süketen járnál a világon s nem látnád, ami szép, mert vakon nem látnál tul a felhőkön és a fájdalomon, hova szemed

nem lát és eszed oda nem ér... nem látnál túl a sirokon egy égi világba, mely lelkedet várja... ha nem volna szived!...

Mit tudnál magadról, mit tudnál Istenről... mit tudnál a jóról és mit az életről... mit a szeretetről, mit a boldogságról... miben reménykednél, hogyan bizakodnál az Isten szívében... szíve jóságában, irgalmasságában... ha nem volna szived?...

Amikor feletted és családod boldogság hajója felett az ár össze-
csapott... mivel imádkoznál, mivel könyörögnél... mivel sóhajtoznál Isten keze után ha nem volna szived?...

*

Egy közismert vallásos legenda szerint egy szegény asszony egyszer ultra kelt, — bucsura. Pénze nem volt, így hát gyalog vitte kincsét a bucsuzó helyre, Sötét erdő mélyén azonban eléje áll a haramia: Mit viszel a Jézus anyjának, add elő, — s pénzre aranyra éhes szeme villogva rémíti a szegény asszony szívét. — Mit viszel?... „A szívemet,” — nincs egyebem, sóhajt ki a bánat az asszony ajakán...

A haramia felhasítja a szegény asszony keblét, kiveszi a szívét és a kezébe adja: Menj, vidd a szívedet a Krisztus anyjának... A szegény asszony feláll s megindul az erdő... tovább, a szívével...

Istenhez haladó bucsujárók vagyunk mi a földön...

Egyszer valamikor... halálos óránkon szembe fordul velünk is a nagy utonálló, — a Halál, — feltépi testünket, kiveszi szívünket és kezünkbe adja... Ki merészel akkor kezében szívével az egész világ előtt megindulni... hogy mindenki lássa mi van a szívében?...

*

Ezért őrizd meg hát testvér minden féltett kincsnél jobban a szívedet a Rossztól... mert csak a jó szívből fakadhat jó élet, szebb élet erre a világra és mert a szívet úgy kell visszaadnod Istennek, amint kaptad, — tisztán... És csak tiszta szívvel indulhatsz félelem nélkül a Halál kapuján át... Isten felé...

Végzet . . .

„ . . . e négy dolgot nem tudom: a sas utját az égben, a kigyónak utját a kősziklán, a hajónak a nyomát a mély tengerben és a férfiúnak utját a leányzóval.“ Példabeszédek: 30. rész, 19. vers.

Isten! Kimondom szent nevét és úgy érzem meg kell semmisülnöm tőle . . . Isten, — térdelve, meghajolva suttogja az ajkam és nem merek felnézni, hátha hívásomra megjelenik és meglátják szemeim a Láthatatlant . . . és beleszédülök fényének vakító fehérségébe, mint egy puhaszárnyu, gyöngye lepke . . . a lámpa fényébe . . .

Isten, — hallottam könnyel, sóhajrással elvegyülni . . .

Isten, — láttam egy anya szemében felragyogni, mikor könnyei közt mosolyogni kezdett ég felé köszönő hálája . . .

Isten! dördült meg a mélyben és hegyek omlottak össze . . . hullottak széjjel, eget, földet rázó mennydörgéssel, — mint egy gyermek játék homok-hegyei . . .

Isten! csattant meg valahol fenn . . . és idelenn ketté hasadt egy évszázados fölgy a villám kardjától . . .

Isten . . . csobogott halkán a patak, — partjainak virágos ölében . . . és sóhajtott egy csolnakázó falevél a folydogáló vizen: Isten . . .

Isten . . . hegyen, völgyön, földön, égben Isten . . . szívünk örök álma Isten . . . életünk szent titka és forrása Isten . . .

Szegények gazdag barátja . . . gazdagok félve eltűrt Ura, — Isten . . . szeretünk. Szeretünk Téged Isten, ha eltűröd, hogy szeretni merjünk. Nekünk könnyű szeretni Téged, mert szép vagy Istenünk . . . szépséged elbűvöl . . . Te nagyon-nagyon jó vagy, — jószágod megigéz, megaláz . . . szeretünk, mert a leghűségesebb szív vagy hozzánk . . . mert mienk vagy akkor is ha elhagyunk, — és nem hagysz el soha . . .

De szeretünk Istenünk, mert Te mindent tudsz, Amit mi szeretnék ismerni, azt Te régen tudod . . . Szined előtt a sorsunk nem titok . . . Nálad van az a könyv, amelybe be van írva, minden em

ber utja . . . Miért nem mondod meg nekünk Istenünk, hogy mi a végzetünk? . . . Miért nem tudhatjuk előre, hogy mi lesz a sorsunk? . . . Hogy miért is élünk . . . ezen a világon? . . . Istenünk, ezt mondd meg min nekünk! . . .

*

Halálos betegen feküdt ágyán a perzsák királya. Halálos ágyán türelmetlen lékekkel várta a tudóst. Nem orvosát, — az ott volt ágyánál . . . hanem egy híres tudóst, akinek valamikor régen, mikor még fiatal király volt, megbizást adott arra, írnia meg neki egy hatalmas műben, hogy mit jelent: élni. Miért vagyunk a földön? . . . Hogy mi a tartalma ennek a fogalomnak: Élet? . . .

Hozzáfog a tudós; éveken át írja az élet könyveit . . . közben annyi év suhant el a király és a tudós felett, hogy ezüstös csíkok futnak már mindkettőjük hajszálai között.

Végre elkészült a mű. Rengeteg kocsira, lóra, elefánt hátára kötézik a sok-sok könyvet, — s megérkezik a tudós a király városába. Egy egész külön várost kellett építeni a tengernyi könyvnek . . .

Elsápad a király amikor meglátja. Mikor olvasom én el ezt a sok könyvet, — kiáltja. Nem élek én addig! Kedves jó tudósom, rövidebben ird meg nekem, mit jelent: az Élet, hogy éveim számából kifussa, — amíg elolvasom.

Visszamegy a tudós. Összevonja művét. Éveken át írja, rövidebbre fogva . . . Annyi lett belőle, a tengernyi könyvből, hogy most egy teve is elbirta. A király előtt áll újra a tudós. Csodálkozva látja, — hófehér a haja, ráncos lett az arca a királynak. Eszébe sem jutott, hogy ő is öregebb . . .

Nehezen lélezkzik s úgy beszél a király. Én kedves tudósom, én már öreg vagyok . . . nincsenek éveim arra, hogy ezt elolvassam. Próbáld meg hát újra egyetlenegy könyvbe.

Visszamegy a tudós. Írja, — gyorsan írja az egyetlen könyvet az élet céljáról, az élet értelméről. Beletelik egy év, amire megírja. És halálos ágyán türelmetlenül várja a tudóst a király. Nem akar meghalni addig, amíg meg nem tudja azt a titkot, amire egész életén át várt: Mit jelent hát élni? . . .

Az utolsó percben érkezik a tudós. Kezével türelmetlenül int feleje a király: siess, jere, mond meg, — de csak egy mondatban, hogy mi ez az élet? . . . A könyvedet én már nem olvashatom el, — három szóban mondd el, hogy mit jelent élni? . . . Születni, szenvedni, meghalni . . . válaszolt a tudós. És a lenyugvó nap utolsó sugara . . . az őszhaju király megbékélt, halott arcát simogatta . . .

*

Születni . . . meghalni. Ez a két pillérje annak az óriási hidnak, amely nagyobb a világ legnagyobb hidjánál, mert nem két folyópartot . . . de két Élet-Partot kapcsol össze . . . a földet és az eget . . . az Anyagvilágot és a Lélekországot . . . az Istent és az embert . . .

Születni . . . meghalni a két hidfő, egyiken rálépünk a hidra, amely a menny és a föld között, a látható és a láthatatlan világ között ível . . . alatta morajlik, zug, kavarog a tenger . . . ez a földi élet, — fölötte a hidon át vezet az út, amelyen a születéstől a halálig végig kell sétálni, vagy futni . . . végig kell tántorogni, vagy végig kell sirni . . . mert ez az út a hidon a Szenvedések utja . . . Születni, szenvedni, meghalni. Ennyi hát az élet? . . .

Születünk, hogy meghaljunk . . . az életbe lépünk, hogy egyszer eltűnjünk belőle nyomtalanul . . . de közben nem teszünk mást csak szenvedünk . . . Miért? . . .

Hiába álmodunk, tervezünk, remélünk, akarunk . . . álmaink pillangói, terveink virágai mind behullanak egy láthatatlan sirba . . . ahonnan velőkig csapodó . . . szívet rémitő harangszó kongása, bonngása harangoz felénk: születni, szenvedni, meghalni . . . és vége . . . De miért? . . .

Hát nincs semmi más értelme és célja az életnek . . . mint a szenvedés? . . . Hát örök végzetünk és sorsunk, csak a szenvedés? . . . Kinek telik kedve benne? . . . Mi célja, mi akarata van vele? . . .

Én nem négy dolgot nem tudok, de semmit nem értek az életből. Nem értem a magam utját, az emberek utját, életek sorsát . . . nem értem a szenvedések utját, amelyen végig repül a sas a levegőben . . . végig csuszik a kigyó a sziklákon, a szenvedések utját, amelyen jár az ember a földön, tragikus sorsokon és mégsem marad annyi nyoma egyetlen egy utnak, egyetlen egy sorsnak itt a földön, — mint egy hajónak a tengeren . . .

Millió meg millió embernek, életnek, sorsnak, szívnek . . . millió életnek egy a története . . . szenvedés. Millió meg millió történetnek egy tartalma, a ténye . . . a szenvedés. S aztán elmúlik minden . . . az emberekkel együtt a szenvedések, — és új emberekkel új szenvedések születnek . . . Miért? . . . Értelmetlenül ez a végzetünk . . . a szenvedés? . . . Miért? . . .

*

Egy apát láttam egyszer leánya sirjánál . . . Már virágok nyíltak a sirhanton, de viharzó lelke még mindig a fájdalom esőjét hullatta és csapkodta a Halál arcához . . .

Miért vitted el, miért ölted meg te gyilkos Halál . . . Leányom szép virág volt . . . miért épen őt és miért most, mikor a legszebb volt?...

Te, fekete Halál . . . átkozott boszorkány, mindig mérget ke-
versz mézeink édes ízébe . . . Megrontója életünk örömeinek, —
átkozott légy . . . Jégvirágokká fagyasztoz az ember arcán a mosoly
tavaszi bimbóit . . . rémületesre merevül szemünk ragyogó fényjátéka,
ha szörnyalakod feltünik látásunk ajtajában . . . Gonosz szivtelen
Halál, örök ellensége az Életnek . . . örvongó sikoltás öli meg a ka-
cagás boldogságát iszonyatos arcod torzvonásaitól . . . Életünk uj-
jongó dallamát szomoruvá te változtatod . . . színeink feketébe söté-
tülnek arcod árnyékától . . . te fekete Halál! . . .

Nézz csak én reám szolt hozzá a halál . . . nézz csak én
reám . . . Fehér vagyok én és nem fekete. Nem csont a karom és
nem koponya a fejem. Olyan halál nincs, amilyenek a képzeletetek
és a félelmetek rajzol engemet . . . Én a halál fehér angyal vagyok...
nézd a ruhám ragyog . . . én nektek szolgállok, — segíték levetni
a nehéz rabruhát, a testet . . .

Én innen, ennek a másik világnak partjáról nyujtom ki a kezem
és én felsegítem, — hozzánk, — azt a lelket, akinek eljött az órája...
hazajönni.

Halál, mért vagy a világon? . . . lázadott a sir mellett az em-
ber bánata . . . örömünk meleg napjának hideg, sötét árnyéka,
te halál . . . ki láthatatlanul velünk sétálsz az utcák árada-
tában . . . Asztalunk mellé velünk te is letelepszél. Ha ágyunkba
fekszünk, velünk te is ágyunkba fekszel, — Halál. Mikor fehérre
sápad az arcunk, — a te arcodon akkor gyul ki az élet rózsája . . .
Halál az élet örök vége, — te . . . Óra, — melynek mutatója min-
den másodpercben valakinek az utolsó pillanatát jelzi . . . Halál, —
te . . . miért vitted el? . . .

Az élet a hibás nem én, — így felelt a halál, — az amit ti
életnek hivatok és a te vakságod óh te szegény ember! . . . Én nem
vagyok életek gyilkosa . . . a lányod megölője sem. A te lányod
nem most halt meg . . . mint a meggyújtott gyertyaszál, amíg világít,
lépésről-lépésre megy a halál felé . . . virágzás, születés, indulás . . .
mind, mind az érkezés . . . a Másik Világba való érkezés felé sod-
ródik . . . közeledik. Csak ti életnek hivatok, — de a születés is
suhanó lépésü indulás a meghalás felé . . . Szegény emberek. Ti
szörnyü tévedésben vagytok . . . Sajnállak titeket . . .

Óh én balga és vak ember, — sirt tovább az apa, — fejlődött
mint a bimbó, szép jövődöt ígért s én nem láttam, hogy a halálnak
nevelem . . . leányomat.

Gyönyörködött a lelkem benne, mert szép volt mint egy hóvi-
rág . . . de én vak ember nem láttam, hogy a halálnak szépiül . . .
azért, hogy megcsunyuljon egyszer a halál ölében . . .

Örültem, mikor látta szemem, hogy erősödik, — s csak most tudom, hogy azért erősödött, hogy egyszer összehulljon erőltlenül . . . enyém volt, hogy elveszithessem . . .

Mint a méz a lépes sejtekből, — úgy csordult ki a szomorúság keserü méze az apa szivéből . . . Miért van hát ez az élet? . . . A szomorúságért? . . . A fájdalom az oka a létnek? . . . A szenvedés lenne az értelme minden életnek? . . . Mond meg hát halál mi a titka ennek? . . .

*

Amint a közelben ültem és néztem a sirhanton zokogó embert, úgy éreztem a szivem temető és abban ilyen siró kérdező ember vagyok én is . . . te is, — minden ember . . . és szinte hallottam, amint a halál tovább beszélt, — a szivemben.

Igen én a Halál az ég és föld határán állok és mindent látok, tudok, . . . mind a két világban, a testek világában és a lelkek országában . . .

Ti emberek azt mondjátok: Végzet, Sors, Véletlen intéz mindent és ezzel a három fogalommal helyettesítitek azt az egyetlen Hatalmat, akire rábizni nem akarja magát senki . . . de aki mégis egyetlen Hatalom . . . én tudom.

Hányszor halljátok s mondjátok ezt a három szót. Egy-egy élet-történet magyarázatául többször hallod ezt: ez volt a végzete . . . így volt a sorsa megírva . . . ezt hozta magával a véletlen . . . sokkal többször hallod ezeket mint azt, hogy Isten megengedte, hogy ez történjék vele . . . Szegény emberek, — hisz épen az lenne reátok iszonyuan végzetes, ha véletlenektől függene az életetek . . . Hát lehet véletlen, vaksors? . . .

A véletlen, a rettegett a nem várt fordulat maga mutatja épen azzal, hogy soha nem késik, hogy mindig pontosan jelentkezik és egy pillanatot nem siet vagy nem késik, hogy épen a kellő percben jelentkezik . . . épen ebből láthatja meg aki nem vak, hogy épen nem véletlen volt . . . hanem egy okos, tudós, bölcs és jószágos szivnek az akarata teljesedett, — az Istennek . . . akinek tudta nélkül, — Jézus Urunk szerint egy veréb sem esik le a fáról és egy levél sem hullhat le az ágról . . . mert véletlen nincsen . . .

Végzet! Azt hiszitek, hogy van Végzet és az elkerülhetetlen és ellenállhatatlan erejü hatalom. A Végzet sötét és fekete lepellel van elrejtve az arca . . . azt hiszitek, hogy a Végzet szenvedéseket és fájdalmakat hordoz ölében, — mint egy handita kifent késeket az övében . . . A Végzet éjsötét paripán vágat feléd, — így képzeled, — keresztül rajtad, sorsodon . . . boldogságod virágos kertjét összetapossa lova patkója és épen olyan sötéten mint jött, — tovarobog . . . isme-

retlenül... nyomában vihar és sötét felhők... és utján pusztulás mindenfelé.

A Végzet kiszámíthatatlan és ismeretlen helyről érkezik... és nem tudjátok hova, merre, kihez csapódik... csak megy, rohan, vágat esze nélkül... jó ember, rossz ember, neki egyre megy... Sötét és vak és le van takarva az arca, hogy vakon se lásson... ilyenek mondjátok ti emberek, akik azt állítjátok magatokról, hogy felvilágosodottak vagytok...

Ki tudja köztetek, hogy Isten él a világok felett... hogy Isten akar, tud sorsotokban mindent?! Ki tudja köztetek, hogy nem azért születtetek, hogy legyen aki elviselje azt a ruhát, amit hordoztok és nem azért lépett lábatok a föld gömbölyü hátára, hogy legyen aki elviselje a cipőtöket... hanem ki tudja köztetek, hogy miért él az ember?!... Hogy a lelkéért van ezen a világon az ember, — ki tudja ezt?!...

Végzetünk a szenvedés... milyen értelmetlenül és lehetetlenül hangzik ez a sokszor okosnak tartott megállapításotok. Ilyen végzet nincs és nem is lehet, mert akkor minden embernek ugyanegy sorsa szenvedése lenne... de nem találtok két életsorsot, mely egyforma lehetne!... Minden emberélet egyéni utján, — tetteivel kiépített utján megy az „Isten felé“.

Mert van, — igen, van — egy Végzet. Van egy biztos végzet ezen a világon mindenki számára. Ez a Végzet nem sötét és nem rejtelmes... ez a végzete minden embernek világos és értelmes. Van egy kikerülhetetlen végzete minden testben járó Léleknek és ez a végzet az, hogy *találkoznia kell Istennel*...

A Lélekkel. A Szeretettel. Ez az egy, megváltozhatatlan végzete minden embernek. Ez az egyetlen és megmásíthatatlan végzeted. Neked is. És ehez a végzethez igazodnak a sorsok... ezt az örök egy végzetet, — az Istennel való találkozás szent végzetét siettetik a Bánatok, — érlelik az Örömök... hogy az Istennel találkozzék a lelked, azt szolgálják a szegénység és a jó mód... a kultussors és a hercegi rang...

Ezért halt meg a te leányod is, aki ezt a sorsot elvállalta, hogy leányodul születik a földre és szép lesz, hogy szeresd... és jó lesz, hogy sirasd... és meghal ifjuságának tavaszán, hogy szenvedéseddel fordulj egyszer te is Isten felé... mint a gyermek Atyja felé... hogy elvesztett gyermekedet Nála keresd... és leányodért szeresd meg az Istent... akihez visszament szépséges gyermeked.

De ne gondold, hogy végzeted a szenvedés. Ilyen tévedésbe ne essél... de szenvedésed fájdalma egy Angyal, akit Isten küldött ebben a földi életben hozzád, hogy a szivedet hozzá vigye. Isten nem

kegyetlen . . . de kegyetlen vagy te, mert míg a leányod élt, soha nem gondoltál arra, aki leányodnak is Atyja . . . és a te Atyád is... a Szeretetre . . . Istenre . . .

Az anyának jogot ad szeretete arra, hogy gyermekét haza hívja az utcáról . . . a lélekvesztő helyről . . .

Azért születik egyik lélek beteg testbe, hogy mindig reá gondoljon és vágyodjék hozzá aki egészséget adhat . . . azért lesz az egyik gazdag és azért veszi el egyszer . . . hogy Istenre is gondoljon, akihez soha sem volt egy gondolatja, pedig az életét is Tőle kapta... Minden az Istennel való szent találkozásért történik ezen a világon.

Mert a lelked életének feltétele az Isten. Istennel, a szeretettel találkoznia kell a lelkednek, — ha élni akarsz . . . találkoznia kell a lelkednek Istennel . . . mint ahogy a tüdőnek találkoznia kell a levegővel . . . a fűszálnak, a napfényvel . . . és a tavasznak a májusi hajnalokkal . . .

*

Egy vak fiuról tudok egy szomorú, szép történetet. Bibliaárus ember volt az édes apja, mert amikor Isten a fiunak lelkét földre küldte, — apjául a bibliás embert választotta. Mert a fiunak épen azt kellett megtanulnia, amit ott tanulhatott meg legkönnyebben, — a bibliás embernél. Azt a fogalmat, hogy lélek. Azt, amit ez a szó rejt magában . . . lélek. Olyan házba született fiunak, ahol megvolt a lélek titkainak könyve: a biblia. Árulta és olvasta apja a bibliát, de nem tanította rá a fiát . . .

Ugy nőtt fel a fiu mint a föbbi gyermek. — A lelki szépségek birodalma helyett a muló örömök, földi virágok felé nyult élete . . .

És az édesapja nem volt elég erős . . . nem volt kőfal a fia számára, nem volt elég erős szeretete . . . csak az Isten tudja, hogy milyen mélység széle felé tántorodott volna . . . de segítségére jött az Ur mentő akarata. — A fiu megvakult. — Átoknak mondjátok, de hány embernek volna nagy áldása . . .

Bezáródott fénye a földi szemének . . . nem csábíthatták el a földi szépségek . . .

Az első hónapok könnyzápóra elmosta a port fiatal szivéről. — Lassan-lassan megnyugodtak vonásai . . . Szegény édes apa milyen kétségbeesetten nézett öntudatlan mulasztása gyengesége művére, — fia vak szemére . . .

De azután, — amint egymásután kialudtak az addig ismert örömök emlék lángjai és megszokta a fiu a vak szemek éjjelét . . . ifju szive vágyódni kezdett a színek, a szépségek után. — És egymásután gyultak fel, nyíltak fel lelkének rétjein az addig soha nem ismert tiszta érzések, lélek szépségek virágai . . . mint az éjszakában

nyiló színes füzijáték rakétái. — Nem érdekelték a külső dolgok, — de benn a lelkével és a szívével megindult egy szép virágos, nap-sugaras mezőn . . . amit Lélekországnak hívnak . . .

Gondolat felhők égtek a szeretet rózsaszín fényében . . . ott benn, — Szép lelkü, jóságos, szelid jó ember lett . . .

És nem sok idő múlva ő kezdett beszélni azokról a csodás titkokról, a Lélek ezer arcu színéről, örök életéről . . . Istenben való boldog életéről . . . ő kezdett beszélni azokról a lelki szépségekről vakon, — amire látó apjának kellett volna megtanítania. — A fiu volt az apa sorsa, — az apa volt a fiu sorsa . . . de mindkettőnek egy volt a végzete: találkozni az Isten lelkével . . . Az apa útján nem juthattak el, eljutottak a fiu útján mindketten a, — Szeretethez...

Vaksors nincs. Végzet csak egyetlen egy van, — az, hogy a te szived, a te lelked Istené kell legyen. A Szereteté. De nem a szavakban csilingelő, hamis hangú szereteté . . . hanem a másokért busulni tudó, a magadéból áldozó . . . Isten érdekéért a magad érdekéről lemondó . . . a minden ember lelkét féltő, büntől óvó Szereteté . . . Minden léleknek egy a végzete: találkozni és eggyé lenni a Szeretettel, — Istennel . . .

Közöttetek sokan vagyonokat gyűjtenek . . . házárdiroznak az arannyal, a pénzzel, a vagyonnal és nem tudják, hogy én vagyok a legerősebb ellenfelük, — én a Halál, — én biztosan kinyerek mindent a kezükből, ha előbb nem vesztik el . . . én minden elnyerek az élet kártyáján, hogy szegény lélekkel a gazdag Isten felé forduljanak . . . Hogy Istennel találkozzanak . . .

Láttatok gyermeket árván sirni anyja, földi apja koporsója mellett és akkor engem átkozott szívetek . . . pedig az árva gyermekek szomorú sorsában úgy gyül a szeretet a szivben, mint a méz a virágok sarkantyujában . . .

Egyik lélek csak úgy hajlik égi Ura felé, ha elveszti kezét . . . sem szegénység, sem gazdagság, semmi más sors nem hajlítja oda . . .

Van akit a gyermeke halála enyhít szelidebbre, hangol közelebbre az Isten szavához . . .

Van akit az éhsége tör meg... van, akit elvesztett anyja utáni bánata térít meg . . .

De, bár különbözők a sorsok, a szenvedések, az utak . . . mégis egy Végzetben összefutnak . . . a találkozásban Istennel . . .

Nincsen nyoma a sas útjának a levegőben, de láthatatlan nyoma ott van a szenvedésben, amellyel szárnyait tartja . . . és az erőben, mely a szenvedésének gyermeke . . .

Nincsen nyoma az ember útjának a földön . . . látható nyoma

nincsen... de ott az ut a szenvedések utja a lelkében, amellyel Isten felé fordult... Isten felé fordítja szivét a Szenvedés...

Ember vigyázz az utra, amelyen jársz... könnyel örömet hívsz hajlékodba... de kacajjal, — könnyekre találsz...

Születni... meghalni és *a kettő között Istenre találni ez a végzeted*, te ember... Minden lélek=ut, szerénység és jószág... szeretet, alázat, imádság, — Isten felé vezet...

De minden fényes földi ut, gőgösség, büszkeség, rang, pénz és hatalom... mindez összeroskad, semmivé hull össze, hogy Istenhez vezesse lelkedet a szenvedéseiddel... Mert ez a végzeted ember, — Istennel találkozni, a Szeretettel egygé lenni... ez örök végzeted ember...

A Halál elhallgatott. — Én csodálkozva gondoltam a bölcsre, aki négy dolgot nem értett: a sas utját a levegőben... a hajó utját a tengeren... én mindent megértettem... Hogy azért ilyen az arcunk, amilyent hordozunk, azért ilyen a sorsunk, amilyent kaptunk, mert csak ezzel az arcunkkal, ilyen sorssal és sorsunk szenvedéseivel vagyunk képesek Istenre találni. — Igen! Minden léleknek Istenhez kell érni. Aki egyenesen halad, az szenvedés nélkül... aki kitér, elkóborol, — az csak fájdalommal, szenvedések árán... de mind Hozzá érünk, mert Istenéi vagyunk... Lelkek vagyunk... és ez a végzetünk.

Kegyelem Minden . . .

„És az ő teljességéből vettünk mindnyájan,
kegyelmet is kegyelemért.“ János : 1. rész,
16. vers.

Halálra ítélték vagyunk. A föld egy óriási siralomház s benne halálra ítélt rab az ember. Az ítélet végrehajtás óráját senkivel sem közölték, de minden percben megtörténhetik.

Egy halálraitélt ember naplójában olvastam egyszer . . . ezt írja :

Mióta kihirdették előttem az ítéletet és várom kivégeztetésem reggelét . . . egyszerre világossá lett előttem, hogy nem én vagyok az egyetlen halálraitélt, — hanem minden ember, az. Én is halálraitélt voltam, mielőtt bünbe estem volna, — akkor is . . . csak annyí a különbség köztem és ember társaim között, hogy én már ismerem halálom napját . . . Ők még nem tudják az utolsó órájukat . . .

Olyan kétségbeejtő az emberek vaksága . . . Hiszen minden ház egy siralomház . . . és minden szoba egy rabnak cellája . . .

Milyen különös is az, hogy most ott szemben a szomszédos házban . . . abban a siralomházban . . . nevetnek. — Egyik másik lakószoba-cellájában miniszterségről álmodik egy politikai nagyra-vágyó . . . Szegény. — A halál előszobájában akar miniszter lenni. A föld a Halál előszobája . . .

Távolabb, hangos kiabálással valami árut kínál egy másik. Milyen furcsa . . . Valamikor én is vásárló voltam, de most különösnek látom . . . kinek mire van itt még szüksége a halál kapujában ? . . . mikor nem tudja, hogy melyik percben lépnek eléje a pribékek, a halál foglárjai . . .

Nem! Senki sem látja helyesen az életét, — írja tovább a halálraitélt, — csak innen a siralomházból lehet látni tisztán . . . későn . . . hogy minden ember halálraitélt a földön, attól a pillanattól kezdve, melyben megszületett . . . minden óra éles bárd lehet a feje felett, de az Isten, — a szerető Isten, az irgalmas Biró kegyelmet ad . . .

Óh emberek, ti még nem tudjátok, hogy minden kegyelem, kegyelem minden a világon...

Az élet, akármilyen rövid, vagy akármilyen sok... az mind kegyelem...

A fejedre glóriát fonó napsugár, égi fény melege... az eső, mely a földet siratja... és a föld, mely a lehulló esőben a kalászt ringatja... mindez csak kegyelem.

Az öröm aratás, a lelked békéje... minden csak kegyelem, kegyelemből kapod.

Pusztítás, háborúk, vérontás, — mind az ember gonoszsága... de, hogy véget is ér, nem bírja sokáig az ember... az is csak kegyelem...

Természeti csapás, — jégverés, szárazság... a szív jégverése: fájdalom, szenvedés, — az is mind kegyelem... abban is kegyelem az, hogy nem engedi a csapást egészen te reád, szivedre zuhanni, hanem csupán annyit, — amennyi bűnödből a bűnbánat felé... Istenhez elindít...

Minden csak kegyelem ezen a világon, mert Isten: Szeretet — és Isten: Kegyelem ehez a világhoz...

*

Ez a legkényesebb, a legérzékenyebb része az embernek. Valami fájdalmas és szégyelni való megalázást érez abban, hogy el kell ismernie Istent és azt, hogy semmit sem tehet önmagától... hogy még az értelme, egészsége, évei, napjai és a gondolatai is mind Isten kegyelméből valók... és nincs semmi érdeme, amivel megszerezte volna... Istennek kegyelme adta.

Mert, hogy csak arról a legkisebb dologról beszéljünk, a kenyérről... arról a tengerről, amely nyár elején aranysárgán, mosolygó szemmel várja a halált a ti kezeitektől, a szép buzakalász sem a te munkád eredménye testvér!...

Te csak bevetted, elszórtad a földbe; ezt minden kis növény is megtudja tenni önmagától, hogy mikor megéri, felpattan, kinyilik és messzire dobja, szórja a magvait a földbe... ennél többet te sem tudtál tenni testvér. És hogy ezt a keveset is tehesd, — mennyi mindent kellett kapnod... kegyelemből. Kellott hozzá buza, — amit nem ember talált fel és készített először, hanem... kegyelemből kapta az Istentől. És kellott hozzá föld. Ezt sem ember teremtette... mikor az embernek hire=hamva sem volt még a földön, a föld már készen volt, mert Isten, az ő világ=erőivel kiformálta és elindította útján... az ember a földet készen kapta, — kegyelemből kapta a föld Gazdájától, aki érte haszonbért még nem kért...

És mi lenne a te buzatermésedből, — ember, — ha nem látogatná meg az Isten lelkének forró, meleg csókja, amely a napsugár fényes ajkán érkezik a földre, a buzára . . .

És kell hozzá eső öntözése, amihez hasonlóan nem tudsz teremteni s el kellett rejteni minden szem buzában azt a titkos erőt, — élet osztó erőt, — amely minden szemből harmincat, hatvanat teremtsen . . .

Ezek mellett a csodák mellett mi vagy te ember? . . . Senki és semmi. Kontár, aki nagynak képzei magát . . . hiszen a legfontosabb dolgok mind kegyelemből főténnek veled . . . kegyelemből vannak . . .

A földet, mint a láthatatlan Isten ölelése úgy önti körül a levegő . . . bármely pillanatban elvehetné tőlünk . . . de meghagyja, kegyelemből . . . és mégis az ember a levegő tenger alján . . . olyan gögösen és elbizakodottan jár, mint akinek az élete a saját kezében van . . . pedig minden csak kegyelem . . .

*

A kegyelem nem más mint a szeretet mentő keze. Valamikor fényben élt a lelkünk Isten közelében . . . de ahogy megszedül a saját hatalmától egy-egy nagyállású ember és gögös lesz és elbizakodott . . . s azután lezuhan, egy névtelen ponttá . . . úgy hullott le lelkünk Isten közeléből, fényből, szeretetből ide le a gögös és fénytelen és gyűlöletvilág szakadékaiba. De értünk nyult a kegyelem a Jézus Krisztusban . . . aki visszavezet az elveszített utra . . . Isten kegyelméből szeretetre tanít.

Kegyelem minden e világon: a kenyér és a levegő, a nappali munka és az éjjeli álmom . . . kegyelem ez az élet-álmom és az ébredés a másik világon . . . de legnagyobb kegyelem az Ur Jézus Krisztus, aki kalauzunk ebben a sötétben . . . a kegyelem útján ezen a világon . . .

Az Isten: Szeretet . . . és a szeretete kegyelemmé válva érkezik le hozzánk.

Egy bírónak egyszer volt egy nagy fia. Sokszor odabujt az édes apja mellé, mikor az ítéletet készített odahaza. És kérdezgette a bűnesetekről. És az édes apa szeretettel magyarázta otthon a fiának . . . egy lopási eset 3 évi börtön. Csalásért, — két év. Gyilkosságért: halál, ha meg nem kegyelmez az országunk feje . . .

És örült a bíró apa, hogy fia tanul s a büntől megborzad. De mégis megtörtént. A fiu egy napon nem jött heza. Eltűnik évekig . . . nem tud róla senki.

Hosszu idők multán egy szomorú napon iszonyú esetre virrad fel a bíró. Fia áll vádlótként a bírói szék előtt. Nagy bűnnel terhelve . . .

Gondoljátok el az édes apa szívét, hogy sirt . . . hogy jajgatott benne a fájdalom . . . hogy ment a bíróhoz, a saját szívéhez és hogyan kérlette az apa a bírót? . . . Egyik pillanat a másikat cserélte. Az egyik azt sugta! Bűnös a fiad is, mint a többi bűnös, — bíró vagy, ítélj meg . . . a másik pillanat könnyezve kérlette: kegyelem, kegyelem.

El kellett itélni. A bíró nem szegheti meg a törvényt,

És az emelvényen, hidegen, keményen hallszik az ítélet: az állam nevében . . . elítélem . . .

Oh be hosszú volt ez a tárgyalás az apa szívének.

Alighogy vége van, lerohan és engedélyt kér most már az apa, — nem a bíró . . . hogy meglátogassa. És ott a börtönben zokogva hajlik rá a fia vállára az édes apa . . . Nincs már itt a bíró, akit a törvény köt . . . itt csak az apa van, aki réges-régen megkegyelmezett már megtévedt fiának. Ne félj édes fiam, letelik az idő és hazajössz újra, — ugye fiam? . . .

És a fájdalomtól és a nagy szégyentől megtört fiu csak bólint, csak bólint a fejével . . . hazamenni . . . óh be jó vagy apám, — most tudom csak apám . . .

*

Ilyen Atyánk az Isten is. A Szeretet törvény! És a Szeretet-törvény Istennek is parancsol, mert Isten: Szeretet. Vétkező Lélekgyermekét a Szeretet-törvény erre a kegyelem-életre ítélte. Ezért börtöne a földi világ a Léleknek. De ebben a földi világban is kegyelemmel hajlik Isten szent szerelme hozzánk . . . Tavaszok szépsége, gyermekek mosolya . . . Istennek kék ege, lelkünk boldogsága . . . buza föld termése, szívünk imádsága . . . gyümölcsök zamatja, jótetünk kamatja, a lelkünk nyugalma . . . a tél fehérsége, szívünk tisztasága, — mind Isten áldása, az Isten lelkének hozzánk lehajlása . . . az Isten irgalma, az Isten kegyelme . . . Ezért a kegyelemért, ezért a szeretetért . . . légy te is kegyelmes testvér! Légy megbocsátó. Ez az első lépés Isten felé . . .

Az élet célja a lelki sikon van. Az ember életútjának célja: az Isten. A lélekké változás. A többi dolgok tehát: ifjuság, pénz, munka, evés, alvás, — nem életcélok, csak átfutó állomások a nagy cél felé . . . állomások amelyeken nem szabad kiszállni, megállni.

Hiába tűzöd ki célodul azt, hogy fiatal maradj, — mert az öregedés vonatján utazol és elhagy az Ifjuság állomása.

A munka nem célod, mert egy napon, — fáradtan félredo bod.

A pénz ezt kiáltja feléd: ember ne állj meg nálam, ne szállj ki nálam, — én nem célod vagyok . . . halott kezedből kigurulok, — menj tovább . . . ember a te célod: Isten! Menj és hagyj engem!

A pénz, munka, erő, szépség, vagyon, — mind ezt kiáltja neked: én csak eszköz vagyok, — ember ne állj meg nálam, hagyj engem . . . én csak egy őrház vagyok . . . egy állomás . . . és azért vagyok, hogy azt intsem feléd: ne szállj ki nálam, — én *nem az Isten vagyok!* Miattam ne légy haragos. Miattam nem érdemes. De légy kegyelmes . . . ez az első lépés Isten felé . . .

*

Halálraitéltek vagyunk, — igen, — halálraitéltek, de kivégzésünk napján nem az örök megsemmülésbe hull bele életünk. Halálraitéltek vagyunk ha a földre és földi életünkre gondolunk, de megkegyelmeztettek vagyunk, ha a mennyre nézünk.

Milyen nagy kegyelem az, hogy a halál nem valóságos halálunk, — sőt életbe nyílásunk . . . ébredő reggele lelkünknek . . . Milyen nagy kegyelem, hogy az élet örök és a halál nem igazi halál, — csak mintha álomban történne. A halál, — élet, feltámadás, kegyelem, mert benne felébred a lélek a földi álomból . . .

Ezt a kegyelmet is Jézus Urunk hozta, az égben lakozó Örök Biró Fia, aki azt az izenetet hozta, hogy az Isten az embernek nem csak szigorú bírója, — de kegyelmes Ura, megbocsátó Atyja . . .

És azóta tudjuk, hogy nem halálraitéltek vagyunk, mert kegyelmet kaptunk a Jézus Krisztusban az Örök Életre.

Minden: kegyelem . . .

Szeretsz-e Engem? . . .

„. . . Simon, Jónának fia, szeretsz-e engem? Monda neki: Igen, Uram, te tudod, hogy én szeretlek téged . . .” János 21. rész, 16—17 versek.

Kék az ég, zöld a föld. Kékebb az ég mint eddig és zöldebb a föld mint eddig volt. Kinyíltak a föld virágai s mosolyogva hajlik le a hegyekre az égbolt kupolája.

Májusi éjszakák mámorem remeg a földek felett éjjel s harmattá hull széjjel a virágok ajkán, ha rájuk ragyog fényesövel a Hajnal . . .

Milyen szép is a Május. Megénekelni ki tudná a harmatos, illatos, napfényes, holdvilágos, csillagos, mosolygó, viruló Májust? . . . Annak a könnyes boldog vallomásnak, amit ilyenkor tesz a föld az égnek, — virág a hozzá hajló virágnak . . . erdő a fáknak, madár az erdőnek . . . annak a szeretetnek amit májusban érez a föld, — ki lehetne boldog énekese? . . .

Milyen koldus az ember ilyenkor . . . májusban! Amikor egyszerre sirni és nevetni akar a szívünk, — egyszerre ujjongani szeretni és susogni a fák levelével és hallgatni mélyen, mint a tenger . . . amikor boldog és imádkozni akar bennünk az Élet, — Istenem, — milyen szegények vagyunk ilyenkor, — májusban . . . Nincs szavunk, amelybe beleöntsük, nincs hangszerünk, amellyel kimuzsikálhasuk magunkból azt a mámoros dalt, amellyel kiömlésig telt meg a szívünk arany pohara.

Kérdezzétek meg a szíveteket, mit érez ilyenkor? . . . Kérdezzétek meg a lelketeket, milyen hangokat hall visszhangozni belül?..

Titkot susognak a fák ágain a levelek . . . Kérdések kérdeznek: szeretsz-e engem? . . . Virágajkak lehellik: szeretlek téged.

A legtisztább szerelmek, — amilyent a lelkek érezhetnek csupán, — fakadnak ilyenkor. A földön ritka szerelem az, amely a szívből nyílik, amely a lélekért rajong. A földi szerelem tele van szennyel, porral . . .

Nem a földre, nem a föld szerelmére gondolok . . . Égi szere-

tetre gondolkodom májusban, amely az égből hull alá az ember lelkére s amelyben az Istent keresi az ember . . . Olyan szeretetre, amely lángolva ég, — de nem ég bele a szív . . . olyan szeretetre, amelyben két lélek öleli egymást, csak lélek.

Olyan szerelemre, amelynek rabságában elszenved a lélek minden testi kint, éhséget, gunyt, keresztet, — olyan megremegtető szeretetre, amilyen nincs a földön, csak egyszer volt . . . régen . . . ott a kék ég alatt . . . tarka virágos rét mellett, a kék hátú tó partján, — ahol az ősz Péter, a fehérhaju halász, ifju szívvel, rajongó hódolattal, alázatos lélekkel, boldogan vallotta: Szeretlek, Uram, téged!

*

Simon, Jónának fia: szeretsz-e engem? . . . Háromszor kérdezte a széplelkű Mester, a názáreti Jézus. Mint az ifju vőlegény, hogy biztos legyen kedvese szívének hűségében . . . s háromszor hajlott meg az ősz Péter feje, könnyeit hullatva: „Hiszen tudod Uram, hogy szeretlek Téged!”

Álljatok félre mind, hazug esküdözők, — színjátszó szerelmek hős lovagjai, Álljatok félre szívetekkel és ne mutogassátok benne azt, ami nincs benne, — ami sohasem volt.

Ti tudtok szeretni, — ifju hévvel, szívvel, — ti tudtok szeretni: Istent, hazát, eszmét, embert?! . . . Álljatok félre mind, mert szerelmek csak muló május . . . tavaszi napsütés, — de télen kihül a szívetek.

Nézzetek erre az öreg emberre. Fejére lehullott már a télnek hava, — arca ráncosbőrű, de alatta, — mint a hófedte vulkán alatt, — a szíve forró mint az ifju embereké. Nézzetek arcára, szemei fényébe s meglátjátok szívét, megérezitek remegve gördülő könnyein, hogy mennyire gyengének tartja ezt a szót: „szeretlek”, — erőtlennek érzi, kimondani vele: mennyire szereti a Názáreti Jézust.

Elváltak utjaik. Jézus régen hazatért már Atyjához az égbe, akitől a földre jött, — de öreg menyasszonya: a fehérhaju halász, Róma felé tart. Nem is néz előre, csak befelé gondol . . . ajka mind ezt sugja: „Én szeretlek Uram. Szeretlek tégedet! — ezt suttogja ajka, — míg fejjel lefelé lóg teste a keresztben s cseppekben hull vére.

A lelke szerelmes, örök szerelemmel abba a lélekbe, — akinél szebb és jobb nem is volt, nem is lesz soha e világon.

*

Csodálatos egy rajongás . . . Csodálkozunk rajta, hogy lehet? . . . Oreg ember egy ifju lélekbe, hogyan szerethet bele ennyire? . . . Mert mi is szeretjük a magunk módja szerint. Szeretjük mi Jézust egy kicsit . . . keveset . . . amíg Őt szeretni nem kényelmetlen és nem jár szenvedéssel, — de miért nem szeretjük úgy mint Péter? . . .

Kedves testvéreim, ti nem ismertétek Jézust, Péter pedig látta : ti nem hallottátok beszélni a Mestert, de Péter hallotta, — ő látta a lelkét . . . és ezért szerette, mert oly szép volt a lelke Jézus Krisztusnak, hogy Péter elhagyott mindent és mindenkit érte.

Érted-e hát testvér, hogy miért nem szeretjük mi olyan rajongásig? Mert mi még nem láttuk Őt. Krisztusképet ugyan látunk eleget, de a legművészibb kézzel festett kép sem olyan, hogy felgyujtsa szivünket. Nem igen találunk a képen feltűnő szépséget.

Igaz, hogy dus aranyszőke haja, mély kék szeme, finom ajka és művészi keze van sok más embernek, — de még sem Jézusok, sőt, árnyékai is alig lehetnek annak a bűbájos embernek.

Hiszen Jézusnak a lelke volt szép, amit festeni nem lehet, — a beszédje, a hangja volt szívetfogó, amit leírni nem lehet, — és a szeretete ölelt annyi melegséggel, hogy azt kimondani nem lehet . . . az ereje volt olyan földöntúli, hogy azt hadsereggel, ágyuval megmérni nem lehet . . .

Mi vak és süket emberek, — mi a szépséget kívül keressük . . . mintha az almának zamatos ízét a szemünkkel akarnánk érezni. Balga emberek mi, — akik nem érezzük a meleget, mikor süt a nap . . . akik az Újvilágba hajózunk és nem látjuk a tengert . . . Szerencsétlen emberek vagyunk, akik nem tudunk semmit a színek szépségéről és festőművészeknek képzeljük magunkat . . .

Milyen volt Jézus és milyen az a Jézus, aki vár reánk . . . s akivel sirunk bezárta után találkozunk kell? . . . Milyen a lelke annak, aki egyszer itt a földön járt és megmutatta, hogy nincs halál? . . . Milyen a lelke annak, aki ma sem hagy el, amikor mindenki elhagyott?

Egyetlen igaz barátunk, hűséges vőlegényünk arcát, lelkét miről ismeritek meg, ha eléje értek? Ti és mi, szerencsétlen siratni való sorsu emberek . . . mit fogunk felelni, ha megkérdi tőlünk : szeretsz e engemet? Ki szereti Jézust? Ki sirt érte? Ki vágyódott érte, utána? Ki szereti Jézust? . . .

*

Egyszer egy gazdag hollandi ember otthagya hazáját. Gazdag volt és boldog. De sorsa egy napon megváltozott. Keserű lett. Mert kérni jártak hozzá a szegények s adni nem tudott. — Fájt neki a szegénység látása . . . nem tudta nézni a kérők panaszos, szomorú szemét . . . nem bírta a néma könnyeket, amelyek könnyörögtek egy darab kenyérért, — de adni nem tudott.

Gyűlöletbe borult a lelke . . . Eh, mit kérnek annyit? . . . Ne legyen nekem sem, akkor majd nem kérnek! . . .

És eladta vagyonát és eldugta pénzét . . . elrejtette ember nem-

járta sziklahasadékba. Ő maga pedig hajóra ült és elvitorlázott egy olyan szigetre, hol senki sem lakott. Nem volt még senkié az a sziget.

Egyedül élt a gyűlöletével, amit az emberek iránt érzett szive.

Évek mulva arra tévedt hajó kötött ki a szigeten. Hazájabeli hollandusok voltak, — a hajósok. Meleg, érző szívű emberek. Szóba kezdtek vele, de elutasító, mogorva válaszából megértették, hogy embergyűlölő. — Magára hagyták . . . de mielőtt elmentek volna, ott hagytak neki könyörületből, — egy bibliát.

Boldog volt az ember, hogy magára hagyták. — Űgyet sem vetett a heverő könyvre.

Egyszer unalmában, — mégis fellapozta. — De, — jaj, — attól a pillanattól kezdve kínok lepték el életét. Elolvasta azt a könyvek könyvét s abból a Jézus életét . . .

Elolvasta egyszer, tízszer, — mohón elolvasta sokszor, nagyon sokszor . . . már kívülről tudta és lelkének vásznán, — ahányszor olvasta, mindig egy kép festődött le . . . egy szép ifju arca. — Aranyszőke haja, tengerszin-kék szeme, nemesen hallgató s csodásan beszélő szép metszésű ajka . . . hosszú, finoman mintázott keze . . . óh, be gyönyörű volt . . . Meleg, mély hangjával szeliden szólt hozzá, ahányszor olvasta: „ . . . Szeretsz-e engemet? . . . ”

És felelt az ember, — kinnal gyötrellemmel: Szeretlek én Uram! Jaj, hogy menjek innen erről a szigetről vissza, országomba? . . . Látni szeretnék Názáreti Jézus, — látni az arcodat, sugárzó szemedet! Hányszor mentem el a te képeid mellett s nem is néztem rájuk . . . jajgatott az ember.

Miért nem jön hajó, csak egy lélekvesztő, egy törékeny csónak . . . ? Arra is ráülnék, elindulnék vele vissza a városba, hogy az első képet, mit Rólad festettek megláthassa szemem.

A lelkemmel látlak Jézusom, tégedet . . . te szelid, jó ember. . . Milyen szép a hajad, szeliden hullámozó . . . milyen szelid szavad. . . Oh, be szép a szemed, — kék, mint a májusi ég . . . a lelked látszik rajta . . . és ott ben van az Isten, — kék szemed egében ragyog a Szeretet. — És milyen nemes haraggal viharzik, amikor az ember, ez a szerencsétlen nem akar követni és boldoggá lenni . . .

Kezeid be szépek . . . és finomak. — Ilyen kéz csak simogatni tud . . . Miért nem láthatlak legalább egy képen? . . . Oh, hogy jussak vissza . . . ?

Igy örjögött elhagyottan, — szívében olthatatlan szerelemmel a Názáreti Jézusért, — a mi barátunk. — Hajó nem ment arra, amíg meghalt. Most már ő is látja annak lelkét, aki után vágyott . . . látja odafenn az égben.

Gondoljatok egy nemes férfiarcra. — Magas a homloka és tiszta, mint a nyári levegő. — Aranypor hinti a haját.

Arcvonalai, szeliden hajló ívek. — Szemei, az Urról beszélnek . . . annyi szeretet sugárzik, kék tengeréből.

Mozdulatai, — alázatos meghajlás . . . és fenséges erő. Szavai: simogató kezek. — Kezei: gyógyító forrás.

Szegények között kenyeret oszt és szeretetével táplálja őket. — Halott fiát visszahívja, sirató anyja ölébe. — Akiket vertek, azokat... pártfogolta . . .

Istenről beszélt nappal a szenvedőknek, — és imádkozással töltötte az éjszakát. — Ha vele hajóra léptél, vihar nem bántott . . . Árnyékot tartott feléd, ha forrón sütött a nap és inni adott szomjuságodnak olyan vizből, amitől szomjas többé nem lehettél . . .

Ha vétkezted, nem ítélte el. Ha elítéltek az emberek, — Ő felmentett. És mindehez volt hatalma.

Ez volt Jézus, akit te nem szeretsz, akit te elkerülsz . . . akinek a szeme könnyes volt. — Téged siratott testvér, — téged, mert nem akarsz boldog lenni. — Mert a földet szereted és nem Őt az Égi Embert . . .

Lelkének fényképe ott van bibliádban, — nézd meg jól, hogy bármikor ráismerhess . . . mert amikor virágos sirodnál elhagynak földi szerelmeid: a Pénz és az Emberek, — akkor egyedül Ő lesz veled s egyedül hagyott lelkedet hűséges szívvél Ő kérdi meg: „Szeretsz-e engem? . . .”

Tartalom:

Sorszám	Oldal
1. Orgonanyilás	5
2. Boldog=Boldogtalanság	9
3. Sirás=Nevetés	14
4. Esti Mécsvirág	18
5. Liliomhervadás	24
6. Csodák a Szívben	30
7. Sziromlevelek	36
8. Végzet	41
9. Kegyelem Minden	50
10. Szeretsz=e Engem ?	55

1932.

T ö r e k v é s Könyvnyomdavállalat Hódmezővásárhely, IV. ker., Lehel-utca 1. szám.